

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa T.J.P.

przeciwko Sądowi Rejonowemu w G.

o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 4 listopada 2021 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 18 września 2020 r., sygn. akt VII Pa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 240 zł (dwieście
czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 września 2020 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił apelację powoda T.J.P. od wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 10 stycznia 2020 r. w sprawie przeciwko Sądowi Rejonowemu w G. o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, zapłatę.

Sąd Okręgowy w całości przychylił się do argumentacji Sądu Rejonowego uzasadniającej niecelowość przywrócenia powoda do pracy. Uznał, że słusznie Sąd pierwszej instancji przyjął, że przemawia za tym stan zdrowia powoda, będący przyczyną jego wielokrotnych długotrwałych absencji. Nie uszło przy tym uwadze sądu, iż sam powód oświadczył, iż dalej nie jest osobą zdrową, a więc przywrócenie go do pracy dalej skutkowałoby niemożnością jej wykonywania w

zadowalającym wymiarze czasowym oraz dalszą dezorganizacją pracy wydziału, faktycznie nie mogącego na nim polegać, tudzież organizować i planować jakiegokolwiek czynności z jego udziałem. Zatem nie ulega wątpliwości, iż stopień niedyspozycyjności powoda znacznie utrudniał mu świadczenie pracy w ostatnich latach. Sąd Okręgowy zaznaczył, że lekarze powoda (psycholog i psychiatra) rozpoznali u niego zaburzenia adaptacyjne - depresyjne, które były efektem wykonywanej pracy, a zatem także dla samego powoda lepszy będzie brak powrotu do środowiska, w którym on sam czuł się wykorzystywany/mobbingowany. Jednocześnie Sąd zauważył, że legitymowanie się przez powoda orzeczeniem lekarza medycyny pracy o zdolności do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku nie dezawuuje przewidywań co do tego, że przewlekłe schorzenie, na które cierpi powód, będzie powodować jego dalsze absencje chorobowe dezorganizujące pracę sądu. W ocenie Sądu Okręgowego zasadnie Sąd Rejonowy do tej argumentacji dodał negatywne relacje powoda ze współpracownikami oraz przełożonymi (w tym z Kierownikiem Sekretariatu Wydziału oraz Przewodniczącym Wydziału). W sprawie ustalono, że powód był osobą konfliktową, nie posiadał umiejętności pracy w zespole i dlatego był przesuwany do kolejnych zadań w kolejnych jednostkach sądu. W opinii o pracowniku sporządzonej w lutym 2017 r. przez Przewodniczącą VII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego wskazano m.in., że dotychczasowa postawa pracownika nie zasługuje na pozytywną opinię, a wręcz uniemożliwia współpracę w przyszłości. Pracownik wielokrotnie dał się poznać jako osoba mało elastyczna, mająca trudności we współpracy z innymi pracownikami, a także w zaakceptowaniu stosunku zależności służbowej. Zdaniem Sądu Okręgowego wymienione okoliczności, w tym przede wszystkim stan zdrowia powoda (powód nadal choruje i leczy się i według niego jest to stan nieuleczalny) oraz jego konfliktowy charakter zostały ustalone. Spełniony zatem został wymóg „ustalenia” okoliczności, które brał pod uwagę sąd, uznając przywrócenie do pracy powoda za niecelowe. W konkluzji, nie potwierdził się zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 45 § 2 k.p. i art. 8 k.p.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu przepisów postępowania mającym wpływ na wynik sprawy: art. 233 k.p.c. w związku z art. 244 k.p.c. w związku z art. 252 k.p.c. w związku z art. 278 k.p.c., a także na naruszeniu prawa

materialnego: art. 45 § 2 k.p., art. 11³ k.p. w związku z art. 18^{3a} § 1 k.p. w związku z art. 68 Konstytucji RP, art. 14 ust. 8 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej, art. 98 k.p.c. w związku z art. 100 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 w związku z § 2 pkt 2 i 5 w związku z § 10 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Na podstawie art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując na przesłankę wymienioną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to jest widoczną *prima facie* sprzeczność orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami. Po pierwsze w zaskarżonym orzeczeniu Sąd jedynie „uznał”, że zachodzą okoliczności przemawiające za niecelowością przywrócenie powoda do pracy, podczas gdy z punktu widzenia art. 45 § 2 k.p. koniecznym było „ustalenie” tych okoliczności, to jest ustalenie, że absencje chorobowe będą ponownie występować, a także że powód był wyłącznie winny konfliktu a nie, że jedynie brał w nim udział. Po drugie w zaskarżonym orzeczeniu przyjęto na podstawie własnego uznania, że wnioski płynące z dokumentu urzędowego jakim jest orzeczenie lekarza medycyny pracy są błędne w sytuacji, gdy dla ustalenia okoliczności przeciwnych koniecznym było posiadanie wiedzy z zakresu medycyny pracy. Po trzecie przyjęto, że z uwagi na stan zdrowia i potencjalną możliwość korzystania przez powoda ze zwolnień lekarskich nie może ponownie zostać pracownikiem Sądu, co stanowi działanie dyskryminujące.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52; z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001 nr 10, poz. 156). W przyczynie kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie chodzi o wskazanie naruszenia prawa przez sąd *meriti*, choćby oczywistego, co dotyczy zwłaszcza uchybień w sferze prawa procesowego, lecz o to, aby wykazane uchybienia sądu skutkowały wydaniem oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 28 lutego 2012 r., I PK 157/11, LEX nr 1215115). W rozpoznawanej sprawie skarżący nie wykazał istnienia tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Zauważyć należy, że w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie wskazał jakichkolwiek argumentów prawnych, świadczących o tym, dlaczego zarzucane uchybienia mają jego zdaniem kwalifikowany charakter. Ograniczył się jedynie do lakonicznego stwierdzenia, że „w zaskarżonym orzeczeniu Sąd jedynie „uznał”, że zachodzą okoliczności przemawiające za niecelowością przywrócenie powoda do pracy, podczas gdy z punktu widzenia art. 45 § 2 k.p. koniecznym było „ustalenie” tych okoliczności, to jest ustalenie, że absencje chorobowe będą ponownie występować, a także że

powód był wyłącznie winny konfliktu a nie, że jedynie brał w nim udział". Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, że w wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 36/18, LEX nr 2508116; z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie został wykorzystany dorobek orzecznictwa i doktryny w zakresie warunków prawnych, jakie muszą zostać spełnione, aby można stwierdzić spełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przepisu tego nie wystarczy tylko powołać, lecz trzeba mieć na uwadze, że dąży się do wzruszenia prawomocnego orzeczenia sądowego przez zastosowanie nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Na marginesie rozważań należy zauważyć, że Sąd Okręgowy w zaskarżonym orzeczeniu odniósł się wyczerpująco do ustalenia znaczenia terminu „jeżeli ustali” wskazanego w art. 45 § 2 k.p. Przywołał orzecznictwo Sądu Najwyższego z którego wynika, że użyty w wymienionym przepisie zwrot wskazuje, że zasądzenie innego roszczenia niż wybrane przez pracownika wymaga przekonującego wykazania, że przywrócenie go do pracy byłoby niemożliwe lub niecelowe (wyroki Sądu Najwyższego: z 4 lutego 2015 r. III PK 81/14; z 20 marca 2019 r., I PK 266/17). Znaczenie pojęcia „ustali” wymaga od sądu przeprowadzenia postępowania dowodowego w odpowiednim zakresie. Nie jest dopuszczalne formułowanie przez sąd ocen jedynie na podstawie twierdzeń stron. Gdyby bowiem ustawodawca dopuścił taką możliwość, zamiast zwrotu „jeżeli ustali”, użyłby zwrotu „jeżeli uzna”. Kryteriów oceny niemożliwości lub niecelowości uwzględnienia żądania pracownika przywrócenia do pracy sąd pracy powinien zatem poszukiwać przede wszystkim w ustaleniach faktycznych, tylko bowiem odwołanie się do ocen powiązanych ściśle z podłożem faktycznym sprawy może stworzyć przeciwwagę dla przedstawionych w pozwie przesłanek zasadności żądania powrotu na dotychczas zajmowane stanowisko pracy (wyrok Sądu Najwyższego z 25 marca 1999 r., I PKN 641/98). Sąd Okręgowy przyjął, że okoliczności faktyczne w postaci stanu zdrowia powoda oraz jego konfliktowy charakter zastały ustalone przez Sąd

pierwszej instancji i zaaprobowane przez Sąd drugiej instancji. Szczegółowo odniósł się do nich na s. 22-24 uzasadnienia wyroku, wskazując m.in. okresy nieobecności powoda w pracy w każdym roku, ocenę stanu zdrowia powoda dokonaną przez niego samego, lekarza psychiatrę i lekarza psychologa, okoliczność przenoszenia powoda do kolejnych jednostek sądu z uwagi na jego konfliktowy charakter, opinię przełożonego o powodzie sporządzoną w 2017 r. Spełniony został zatem wymóg „ustalenia” okoliczności, które brał pod uwagę sąd, uznając przywrócenie do pracy powoda za niecelowe.

Odnosząc się do pozostałych dwóch wskazanych przez skarżącego okoliczności mających przemawiać za oczywistą zasadnością skargi, zauważyć należy, że skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie powiązał ich z uchybieniem konkretnym przepisom prawa materialnego albo procesowego. Tymczasem dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien wskazać konkretne naruszone przez sąd przepisy, a także powinien przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). Należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK

10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527). Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.